

Tolmácsi KISBÍRÓ

Tolmács Községi Önkormányzat lapja

2007. december

Karácsonyra készülve

Az év egyik legszebb ünnepére készül az egész ország, így Tolmács lakossága is.

Advent a várakozás, készület a szeretet befogadására, adására, a közösségi érzésnek megerősítésére. Így van ez községünkben is, hiszen új reményekkel, várakozásokkal, egy jobb és könnyebb jövő bizodalmaival vágunk neki a következő esztendőnek. Nem csak nagy terveink vannak, hanem a lehetőségeink is bővültek. Megalakult a körjegyzőség Bánk községgel közösen, ami egyben azt is jelenti, hogy a település fejlesztése, és anyagi források megszerzése elől elhárult egy fontos akadály. A közéletben tehát a jobb jövőbe vetett hit reményével készülünk az új esztendőre.

De készülődnek az itt lakó emberek is, hogy meglepjék hozzátartozóikat. Ilyenkor ki-ki pénztárcájához igazodva, járja a nagy bevásárlóközpontokat, ajándékok vásárlása végett. A tolmácsi Önkormányzat az elmúlt évekhez, hason-

lóan ismét szaloncukorral, illetve pályázaton nyert sajtal ajándékozza meg önöket. A tolmácsi egyházközség, karácsonyi koncerttel készül az ünnepekre, melyre ezúton is nagy szeretettel meghívja önöket, Karácsony első napján 2007. december 25-én 16 órakor kezdődően, a tolmácsi templomban. A program, az iskolások műsora illetve, a templomi énekar, Novák László vezetésével.

Persze soha ne feledjék, a tárgyi ajándékok nem önmagukban hordozzák a szeretetet, hanem csak jelképezik azt. Örömet szeretne okozni a megajándékozottnak. De örömet okozhat egy jó szó, vagy saját magunk által készített egyedi meglepetés.

Minden kedves újságolvasónak, minden tolmácsi lakosnak, **békés boldog karácsonyt, és eredményekben gazdag boldog új esztendőt** kívánok a képviselőtestület nevében.

*Hajnis Ferenc
Polgármester*

Tartalomból

- Önkormányzati tájékoztató, információk
- Felhívás hóeltakarításra
- Tolmács a fejlődés útján
- Köszöntöttük az időseket
- Óvodai-iskolai hírek
- Irodalmi sorok
- Autóbusz menetrend
- Advent karácsony előkészülete
- Hírek, információk, hirdetések

Emlékeink

Régi tolmácsi képek Topolcsik Imréné, Kliber Pálné és Féja Józsefné gyűjteményéből

Önkormányzati információk

Tisztelt Lakosság!

Immár a szokásokhoz híven, ismét tájékoztatást szeretnék adni, az elmúlt idő eseményeiről, illetve a fejlesztési lehetőségekről.

Mint korábban is írtam, a képviselő-testület egyik fő iránya, a szennyvízcsatorna kiépítése, kivitelezése.

Szeretném önöket tájékoztatni, hogy a Közép-Duna-Völgyi Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, mint I. fokú hatóság megküldte, ill. megadta az ELVI VÍZJOGI engedélyt a beruházáshoz.

Az Észak-Magyarországi

Régió kiírta a pályázatot a 2000 lakos alatti települések szennyvíz megoldására. Ez a pályázat, 2007. dec.12.-2008. ápr.08.-ig áll rendelkezésre a települések részére. A képviselő-testület megfontolt, átgondolt és körültekintő döntése, ill. ügyvédi iroda véleményére alapozva, megbízta a megfelelő referenciával rendelkező Real-Missio König Kft, hogy az Önkormányzattal, ill. Vízépítő mérnökökkel közösen dolgozzák ki a megvalósíthatósági tanulmányt, ami feltétele a pályázatnak, és a szakmailag is elfogadott, és meg-

írt pályázattal, pályázza meg a szennyvíz beruházást!

Tehát megpróbáljuk, reméljük sikerrel! Ha meg sem próbáljuk, biztos nem nyerünk!

A Bánk-Tolmács körjegyzőség, 2008. január 01-től működik, a 2007. december 13. Bánk-Tolmács képviselő-testületeinek együttes ülésén Körjegyzővé választotta a jelenlegi hivatalban lévő *Torma Andreát*. Tolmácson a hivatali ideje továbbra is minden héten, **kedden és csütörtökön** délelőtti fogadja az ügyfeleket.

Többen tapasztalták, "idősek, egyedülállók, nagy-

családok, gyerekek", hogy ez évben többször sikerült élelmiszer csomagokat kiosztanunk. Sikerült megint pályázat útján nyerni, amit még karácsony előtt szeretnénk kiosztani.

A jövő évre készülve, szintén szeretnénk minél több pályázati lehetőséget megragadni, hogy még szebbé, eredményesebbé tegyük településünket.

Ehhez kívánok minden önkormányzati képviselőnek, bizottsági tagoknak erőt, kitartást, egészséget.

Tisztelettel:

Hajnis Ferenc

Miről tárgyalt a képviselő-testület

Tájékoztatásul közöljük, hogy az elmúlt negyedévben az alábbi napirendi pontokban hozott döntést a képviselő-testület.

2007. november 21-én (szerda) 16.00 órától

Napirend előtt: Tájékoztatás az elmúlt ülés óta történt eseményekről, a határozatok végrehajtásáról. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester.

1. Szervezeti és Működési Szabályzat - rendelet Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
2. Bánk-Tolmács Körjegyzőség Alapító Okirata Polgármesteri Hivatal alapító okirat hatályon kívül helyezése Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
3. Bánk-Tolmács Körjegyzőség szervezeti és működési szabályzata Előterjesztő: Torma Andrea jegyző
4. Bursa Hungarica felsőoktatási ösztöndíjpályázat - beérkezett pályázatok elbírálása Előterjesztő: Torma Andrea jegyző
5. Csokonai utca 1. szám alatti családi ház megvételeire érkezett ajánlatok

Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester

6. Észak-Kelet Pest és Nógrád Megyei hulladék-gazdálkodási Társulásba történő tagfelvétel Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
 7. 94/2007. számú határozat módosítása Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
 8. Rétság Általános Iskola jótékonyági bál támogatása Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
 9. Tolmács belterület 377-382, 425-428 helyrajzi számú földrészletek határrendezése, szerződés módosítás. Előterjesztő Hajnis Ferenc polgármester
 10. Vételi ajánlat a Tolmács Helyrajzi számú lovarda ingatlanra vonatkozóan. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
 11. Karácsonyi szaloncukor ajándécsomag és üdvözlőlap. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
 12. Egyebek
- Zárt ülésen:** 1-6. Szociális ellátás iránti kérelem.
- 2007. november 29-én (csütörtök) 16.00 órától**
Napirend előtt: Tájékoztatás

az elmúlt ülés óta történt eseményekről, a határozatok végrehajtásáról. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester.

1. A 2007. évi költségvetés módosítása - rendelet. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
2. Tájékoztató a 2007. évi költségvetés 3/4 éves teljesítéséről. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
3. A 2008. évi költségvetési koncepció Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester
4. Szemétszállítási tevékenység végzésére pályázati felhívás kiírása. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester

5. Tolmács 371 hrsz-ú ingatlan értékesítése, vételi megkeresés: Előterjesztő Hajnis Ferenc polgármester

6. Tolmács belterület 377-382, 425-428 helyrajzi számú földrészletek határrendezése, szerződés módosítás. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester

2007. december 7-én (péntek) 16.00 órától rendkívüli testületi ülése keretében:

1. Előterjesztés a "Tolmács Projekt" megvalósítását koordináló stratégiai partner megbízására, valamint a szennyvíz program operatív lebonyolítására. Előterjesztő: Hajnis Ferenc polgármester.

Felhívás hóeltakarításra

A téli időjárásra tekintettel felhívjuk a Tisztelt Lakosság figyelmét a köztisztasági és környezetvédelmi feladatok ellátásáról szóló önkormányzati rendelet alapján, hogy az ingatlanok előtti járdák, vízelvezetők tisztántartásáról, a hóeltakarítását az ingatlan tulajdonosa, illetve használója köteles elvégezni. A szórakoztató-, vendéglátó és árusító helyek, üzletek előtti járdaszakaszt a használó köteles folyamatosan tisztán tartani.

Az ingatlan előtti járdaszakasz hóeltakarításának elmulasztásáért, illetve a rendeletben foglalt szabályok megsértéséért 30000 Ft-ig terjedő szabálysértési bírság szabható ki.

Kérjük, hogy az önkormányzat rendelet alapján folyamatosan sziveskedjenek gondoskodni a tulajdonukban, illetve használatukban lévő ingatlan előtti járdaszakasz hóeltakarításáról, tisztításáról, síkosság mentesítéséről.

Tolmács község új fejlődési pályára állítása

A közelmúltban – igen felelősségteljes, a község fejlődését hosszú távra meghatározó – döntést hozott Tolmács Önkormányzata. Megkülönböztetett tiszteletet, elismerést érdemel a képviselő-testület, annak elsőszámú vezetése, hogy felismerte azt a racionális tény, miszerint a központi megszorításokból csakis helyi kezdeményezéssel, kitörési pontok meghatározásával és szakmai együttműködő partnerekkel lehetséges.

gy történt ez 2007. december 6-i képviselő-testület rendkívüli ülésén, ahol Együttműködési Keretszerződést fogadtak el, s egy színvonalas szakszerű, de kulturált vitának lehettünk szemtanúi. Fő hangsúlyt az Operatív településfejlesztési programok előkészítése, s a megvalósítás feltételei kialakítására fordították.

A település vezetői nyitottak, tőkeerejüket meghaladó

áldozatra is képesek a lakosság életkörülményei javítása, a munkahelymegtartás és teremtés, s nem utolsósorban a lakosság megtartása érdekében.

A lakosság számszerű növekedése, az idősödő állampolgárok biztonságos élete, a fiatalok számára az élhetőbb körülmények megteremtése, a település jövedelem termelő képességének fokozása, egyszerre több kihívást jelent, aminek felismerésével a község vezetése a felemelkedés útját jelölte ki. gy csak a fontosabbakra utalva:

- a közmű- közszolgáltatás fejlesztési programja (elsősorban a szennyvízcsatorna és a csapadékvíz elvezetése);
- a műemlékek karbantartási és hasznosítási programok; (a Szentiványi kastély igénybevétele);
- idegenforgalmi, hagyományörző program;
- bogyósgyümölcs (málna

hungarikum) termesztés, feldolgozás program;

- szabadidő, sport, vízi paradicsom (ÖKO) program
- víztározó létesítése;
- lakótelkek kialakítása, szociális bérlakás program;
- oktatás kicsiben-nagyban program.

A fenti programok részletes kidolgozására a község hosszú távon is fenntartható fejlesztésére kötöttek a REAL MISSIO KÖNIG Kft-vel (Budapest) stratégiai partnerszerződést, az alábbi feladatcsoportok elvégzésére:

- helyzetelemzésre és stratégiai tervezésre;
- projektfejlesztés és generálásra;
- forráskoordináció, külső források megszerzése; (vissza nem térítendő támogatások, tőkeerős befektetők megszerzésével, stb.)
- sikerre orientált menedzsmentek kialakítá-

sát, a projekt-megvalósítás, szakmai felügyeletével lobbizással.

A képviselő-testület - felismerve felelősségét, a községük hosszútávú jövőjét - megadta a felhatalmazást a közös együttműködésre, a településük középtávú terveinek, akcióprogramjainak kidolgozására, s természetesen a közös és sikeres végrehajtására.

A Rétság Kistérség Többcélú Társulásnak Munkaszervezete nevében tiszteletteljes köszönetünket és elismerésünket fejezzük ki, de megtiszteltetés és élmény számunkra az ilyen programokban való aktív részvétel.

Ezúton is Szeretteljes Karácsonyi Ünnepeket és Sikerekben gazdag programéveket kívánunk.

Tisztelettel:

Gresina István
Többcélú Kistérségi Társulás
Munkaszervezet vezető

Új menetrend Tolmácson

2007.12.15 új autóbusz menetrend lépett életbe, amely 2008.12.14-ig lesz érvényes. Alább közöljük a legfontosabb, leggyakrabban használt járatok indulását.

Tolmácsról induló buszok

Indulo	érkező megállóhely	indul	Közlekedik
1	Tolmács, Rétság, Börzsöny V	5:32	Naponta
2	Tolmács, Rétság, TDK.	6:11	Munkanapokon
3	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	6:32	Naponta
4	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	7:06	Munkanapokon
5	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	7:29	Munkaszüneti n. kivételével
6	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	8:36	Naponta
7	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	10:13	Munkanapokon
8	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	10:13	Munkaszüneti napokon
9	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	10:46	Iskolai előadások napján
10	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	11:58	Naponta
11	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	13:26	Naponta
12	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	13:36	Munkanapokon
13	Tolmács, Rétság, TDK.	14:11	Munkanapokon
14	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	14:37	Naponta
15	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	15:25	Iskolai előadási napokon
16	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	16:31	Munkanapokon
17	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	17:03	Naponta
18	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	17:05	Munkanapokon
19	Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás	18:12	Naponta
20	Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend.	21:32	Naponta
21	Tolmács, Rétság, TDK.	22:11	Munkanapokon

22 Tolmács, Rétság, tolmácsi elágazás 22:37 Naponta

23 Tolmács, Rétság, Börzsöny Vend. 23:05 Munkanapokon

Tolmácsra induló buszok (A feniek visszairánya)

1	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	4:36	Munkanapokon
2	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	5:28	Naponta
3	Rétság, TDK.	Tolmács	5:30	Munkanapokon
4	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	6:22	Naponta
5	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	6:45	Iskolai előadási napokon
6	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	7:02	Munkanapokon
7	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	7:20	Munkaszüneti n. kivételével
8	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	7:36	Munkaszüneti napokon
9	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	8:28	Naponta
10	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	10:09	Munkanapokon
11	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	10:09	Munkaszüneti napokon
12	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	10:35	Iskolai előadások napján
13	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	11:50	Naponta
14	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	13:22	Naponta
15	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	13:25	Munkanapokon
16	Rétság, TDK.	Tolmács	13:30	Munkanapokon
17	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	14:27	Naponta
18	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	16:25	Munkanapokon
19	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	16:55	Munkanapokon
20	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	16:57	Naponta
21	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	18:02	Naponta
22	Rétság, tolmácsi elágazás	Tolmács	21:28	Naponta
23	Rétság, TDK.	Tolmács	21:30	Munkanapokon
24	Rétság, Börzsöny Vend.	Tolmács	22:27	Naponta

Óvodai-iskolai hírek

Történések óvodánk, iskolánk életéből...

Október elején Orsi és Zsuzsi gyermekeknek szóló zenés őszi köszöntő műsorát tekinthették meg óvodások, iskolások egyaránt. A közös ének, tánc, szereplés felejthetetlen élményt nyújtott mindenkinek.

A már hagyománynak számító töklámpás-kiállítás megszervezésével kezdetét vette az őszi ünnepségsoro-

zatunk. Hálásan köszönjük mindenkinek az ötlet támogatását, a fantáziadús alkotásokat és az élményt, amit a szülők, gyerekek közösen ezekkel a "tökfekkel" szereztek.

Október végén megrendeztük az ilyenkor szokásos szüreti felvonulásunkat, majd az azt követő bálunkat. A késői időpont ellenére igen szép időnek örvendhettünk és szép számban összegyűlt a falu apraja-nagyja. A

felvonulást színesítették a szépen elkészített díszletek, a sok-sok népviseletes öltözet és természetesen a felnőttek, gyermekek közös bálba hívogató zenéje, tánca.

Mindenki fogyaszthatott a konyhán dolgozók finom pogácsájából és a finom vörös ill. forralt borból.

Az esti bálban telt házat köszönthettünk. Csodálatos díszítés, igazi őszi pompa fogadta az ide látogatót. Ági óvó néni igazi őszt varázsolt

a terembe, a szülők pedig remekül kidíszítették a termet, asztalokat egyaránt. A hangulatról Csabuda Péter és zenekara gondoskodott.

Az iskolások és fiatalok nyitóműsora mindenkit elkápráztatott. Magdi óvó néni vezetésével egy táncos, lakodalmas jelenetet adtak elő.

Mindenki jól érezhette magát. Volt tánc, zene, büfé, tombola értékes nyeregményekkel.

A nem csekély bevételt az óvodások, iskolások úszásoktatására fordítjuk. Itt szeretnénk megköszönni mindenkinek a sok segítséget, szervezést, adományt. Külön említést érdemelnek a következő vállalkozók, adományozók, segítők: Erdőkémia, Nabax Kft., Zsaklin butik, Szabó Miklós virágbolt, 250 Ft-os bolt, Zsidákovics Gyula presszó, Csatai Ferenc, Szőke Ágnes, Malovecz Jánosné, Hajnis Piroska büfé, ifjúsági klub tagjai.

November 16-án az iskolás gyermekek és az ifjúsági klub tagjai Magdi óvó néni vezetésével az időseket köszöntötték táncos jelenetükkel.

Az iskolánkba, óvodánkba lassan-lassan beköszöntött a tél. Gyermekünk munkáival gyönyörűen díszítjük termeinket, folyosónkat. Ver-

sekkel, dalokkal vártuk a Mikulást és készülünk a karácsonyra.

Meghirdettük a már hagyománnyá váló Mikulás-kiállításunkat, melyre már szép számban érkeztek ötletes alkotások.

December hónapja programokban, meglepetésekben bővelkedik.

December 3-án Rétságon a művelődési központ színháztermében Az ellopott láma c. előadásra látogattunk el óvodásainkkal, tanulóinkkal. A gyermekek élvezettel számoltak be a különleges darabról, melyet a szereplők eredeti andoki népzenevel, népviselettel színesítettek. Az érintett anyukáknak, apukáknak köszönjük a gyermekek hazaszállítását.

December 6-án a Mikulás bácsi látogatott el hozzánk. A kisebbek, nagyob-

bak is örömmel fogadták, kedves versekkel, dalokkal köszöntötték.

December 17-én a Palánta színtársulat deríti jókedvre gyermekeinket.

December 19-én tartjuk meg fenyőünnepségünket, melyre sok szeretettel várjuk a nyugdíjas néniket, bácsikat. Az óvodások kedves karácsonyi szereppel készülnek.

December 20-án, csütörtökön a már jól ismert Orsi és Zsuzsi látogat el újra hozzánk, téli dalokkal kedveskedik nézőközönségének. Mindenkit szeretettel várunk a sportcsarnokba, délután 15 órakor. A belépődíj: 500 Ft.

December 25-én, kedden délután 16 órai kezdettel a templomban az iskolás gyermekek karácsonyi műsorát tekintheti meg minden érdeklődő. Mindenkit sok szeretettel várunk! Ünnepeljük együtt a karácsonyt!

Azért, hogy gyermekeink, minél jobban érezhessék magukat, szebb, ingergazdagabb környezetben nevelkedhessenek, nagyon sok szülő segítségét kell megköszönnünk. Nélkülük kevesebbet tudnánk az anyagiakat illetően nyújtani. Kiemelten szeretnénk itt köszönetet mondani Dávid Antalnak, aki az óvoda termébe karácsonyi ajándékként polcrendszerre való faanya-

got adományozott. Sági Zoltán és Gál Attila felajánlotta segítségét ennek összeszerelésében.

Megköszönjük gyermekeink nevében is Molnár Ágnesnek, az intézménynek ajándékozott fenyőfát.

Köszönet Kuris Zoltának a vasgyűjtésből származó bevétel felajánlásáért.

Intézményünk vállalta a használt elem, mobiltelefon gyűjtését. Erre a célra speciális gyűjtődobozt kaptunk, amit iskolánkban helyeztünk el. Kérünk mindenkit, ide gyűjtsük az említett veszélyes hulladékokat. Ezzel is támogatják óvodánkat, iskolánkat.

Minden kedves olvasónknak kellemes karácsonyt és boldog új évet kívánunk az intézmény dolgozó, gyermekei!

**óvoda, iskola
nevelőtestülete**

Felhívás
Kedves tolmácsi lakosok!

Ezúton tájékoztatjuk Önöket, a Tolmács Kultúrájáért és Sportjáért Közalapítvány javára 2008-ban felajánlhatják adójuk 1%-át.

Adószám:
18641640-1-12

Köszönettel:
Hámori Imréné
kuratórium elnöke

Rendezvény az idős tolmácsiak köszöntésére

Az idén is - mint már minden évben - november az idősek hónapja. Ez alkalommal itt nálunk tolmácson november 16-án 17 órakor tartotta az önkormányzat, zenés, nótás, vacsorával egybekötött megemlékezését.

A műsorra nagy örömmel fogadta el a meghívást, Győri Szabó József művész úr, aki - már lehet mondani - so-

kadik alkalommal, törzsvendégként jár Tolmácsra.

Köszönet az iskolásoknak, akik remek lakodalmasszindarabbal lepték meg a hallgatóságot, az Ifjúsági tánccsoportnak, akik pörgős csárdással fokozták a hangulatot.

A művész úr vendégei voltak: Barabás Izolda nótanékes, Baranyi Kálmán prímás, Rácz Ferenc cimbal-

mos. Bátran mondhatom, hogy nagyon jó hangulatot produkáltak, a művészek, illetve maguk az idősebbek is.

Az Önkormányzat köszöntötte, a falu három legidősebb asszonyát, illetve három legidősebb férfi lakóját. Név szerint, Féja Jánosné 1910. Gyimesi Antalné 1919. Havai Ferencné 1919. Topolcsik Ferenc 1917. Laczkó Ignác 1920.

Dezső Ferenc 1922. Továbbra is erőt, egészséget kívánunk nekik.

Köszönet illeti még a konyha dolgozóit akik remek vacsorát főztek, és a hivatal dolgozóit, valamint a képviselő-testület tagjait a felszolgálásért, Girasek Károlyt a fotózásért, és a takarítóbrigádot a másnapi takarításért.

H F

December - Advent, karácsony, újév

Advent

A naptári év szerint András napja (november 30.) a téli napforduló időpontja, az advent kezdete. Az első adventi koszorúk nyomait a néprajzkutatók északon, a Keleti-tenger partvidékén és szigetvilágában találták meg. Fűzavesszőből koszorút fontak és örökzöldet csavartak köré. "Valódi" adventi koszorút a XIX. században készítették. Az ötlet egy hamburgi lelkész-től, Johann Wichemtől származik, aki 1860-ban, otthonában, egy hatalmas fenyűkoszorút függesztett a mennyezetre, és 24 gyertyát állított bele, minden adventi napra egyet. Az idők folyamán ez a szokás annyiban módosult, hogy az adventi vásárnapoknak megfelelően 4 gyertyát helyeznek a koszorúra.

A latin eredetű szó (adventus) megérkezést jelent. A Jézus születésére való várakozás, a felkészülés, a reménykedés időszaka. András napjához legközelebb eső vasárnap és december 25-e közötti négy hetes "szent idő" a karácsonyra való lelki felkészülés ideje. A régi időkben éjfélkor harangszó hirdette advent, valamint az egyházi év kezdetét. Eredete az V-VI. századba nyúlik vissza. Ebben az időben az emberek szigorú böjtöt tartottak. Napfelkelte előtt hajnali mise volt, amelyet "angyali misének", "aranyos misének" is neveztek. 1611-

ben a nagyszombati zsinat advent első vasárnapjától vízkeresztig megtiltotta az esküvőket, zajos mulatságokat.

*"Csillag gyúlt a sötét égen,
Megszülettél szép reményem,
Csendben pihensz anyád karján
reménységünk éjszakáján.*

*Csillag gyúlt a sötét égen.
Aludj csendben én reményem!
Anyád őrizi édes álmod,
mint ahogy te a világot."
(ifjúsági ének szövege)*

A karácsony az év legnagyobb keresztény ünnepe. Jézus születésének a napja. Közismert jelképe a feldíszített fenyőfa. Változnak az ünnepi szokások, akárcsak hét-köznapjaink, és velük együtt az ünnepre való készülődés is. Hagyományörző a templomokban, köztéren, hivatalokban, üzletekben, pályaudvarokon felállított karácsonyfa. Az utcai forgatag, a díszes kirakatok, a kivilágított utcák, árkádok, a sátorosok portékái, mind az ünnep közeledtét jelzik. A karácsonyt nemcsak a hívő emberek körében nevezik a szeretet ünnepének, hiszen a karácsonyfa állítása, a karácsony megünneplése az egész világon jelképpé vált. A karácsony köré egész ünnepkör épül, kezdve az adventtől egészen vízkeresztig (január 6.). Magában foglalja Miklós, Luca, Ádám és Éva napját, karácsony után pedig Istvánét, Jánosét, Szilveszterét és az újévet.

Mind nagyobb figyelmet fordítanak az emberek az ünnepi előkészületekre. Az üzletek gazdag kínálata mellett az otthon készített díszek legálább olyan szépek. Sőt, az együtt készítés öröme, mindannyiunk boldogsága, az a meghitt családi hangulat is benne van, ami munka közben áthat bennünket. Ez az

ézés semmihez sem hasonlítható.

December - szokások, hiedelmek karácsonyt előtt

A "hivatalos" évszakváltás küszöbén megdögték régen ezt a népi megfigyelést: ha korábban beköszönt a keményebb tél, akkor előbb véget is ér majd, s nem rontja meg a tavaszt.

A karácsonyt megelőző héten jártak a betlehemezők. A falvakban még ma is sok helyen él még ez a szokás. A kis Jézust köszöntő betlehemi zárándokokra emlékeztetően: subába öltözött pásztorokként, aranypapír koronás, fehér inges főangyal, ún. gyolcsinges kisangyalok közreműködésével vitték "Betlehem énekit", egyházi dallamokkal, hogy adjanak nekik némi jutalmat.

A betlehemjárás (vagy betlehemi játék) a legjelentősebb drámai népszokások közé tartozik. Jézus születésének megjelenítése mellett: sokféle, más-más eredetű emlékét is magába olvasztotta régi kultúránknak.

Ádám-Éva napjának estéjén köszönt ránk a téli ünnepkör legnagyobb ünnepe: nagykarácsony estéje. A szegényes, böjtös ételekre utalóan karácsony böjtjének, szenvedőjének is nevezték szent estét. E szegényes ételek közé tartozott a bab, a lencse és a mákos tészta minden fajtája, és persze az egészség megőrzését elősegítő, rontást elhárító fokhagyma, vagy az egyazon almából szétosztott gerezdek közös elfogyasztása, hogy együtt maradjon a család. A morzsákat - az asztal alá helyezett növényi magvakkal együtt - a jószágoknak tették félre, hogy szaporák legyenek.

Ugyancsak babonás hiedelmek társultak az éjféli miséhez is. A Luca-székre állók megpillanthatták a falu boszorkányát, még a hívekre leselkedő gonoszokat ostorcsattogtatással riasztották el a pásztorok, köszöntvén vele Jézus Krisztus születését. Természetesen elmaradhatlan alkalmá volt a karácsony esti örömszerzésnek a házról házra járó gyerekek ablak alatti köszöntő éneke, ritmusos mondókája. Gyakran

énekelték a még talán ma is ismert, régi karácsonyi népéneket:

*"Csordapásztorok, midőn Betlehemben
Csordát őriznek éjjel a mezőben
Isten Angyali jövének melléjek,
Nagy félelemmel telék-meg ő szívek..."*

Már talán feledésbe merült a Krisztus-tuskó égetésének ősrégi szokás is, karácsony estéjén. A kiszemelt tuskót a ház szabad kéményes tűz helyén gyújtották meg, s ha sikerül elérni azt, hogy 12 éjszakáján keresztül égjen, akkor ez bőséges áldást jelentett az elkövetkező esztendőre. Megővta a házat a tolvajoktól, tűzvészttől és más csapásoktól. Gyógyító erőt tulajdonítottak a visszamaradt hamunak is: belekeverték az állatok takarmányába, s a hóborította földekre is szórtak belőle, hogy növeljék a talaj termékenységét.

Nagykarácsony első napján, és ezt követően egészen kiskarácsonyig (újév ünnepéig) tilos volt dolgozni. Ez az időszak oldottabb hangulatban telt el: először a Jánosok, majd az Istvánok köszöntésével. Őket köszöntötték a szintén házról házra bekopogtató "Szent István láncos botokkal zörgető szolgálai", a regősök. Néprajztudósok kimutatták, hogy az esztendő egyetlen szakaszához sem tapadt ennyi hagyomány, mint az évváltás körüli napokhoz.

"Apró szentek" napján - december huszonnyolcadikán - volt szokás a gyermekek és a jószágok "megkorbácsolása", "megsubrikálása", hogy egészségesek maradjanak. 1750 táján Bod Péter jegyezte fel a következőt:

"Ezen a napon a gyermekecskéket jó reggel vesszővel megütögetik az Atyák, ahogy a gyermekek szenvedtek Heródes idején, ennek emlékezetére."

Szilveszter estéjét és éjszakáját ma is - hasonlóan, mint régen, de igazodva a mai korhoz - ünneplések és rendezvények ölelik körül. Még ma is él az alábbi mondás:

Amilyen az újév napja, olyan lesz az egész esztendő is.

Féjáné Záhorszki Mária

Irodalmi sorok

Makkai Máté Eltűnni...

Megyek az utcán, találkozom valakivel,
Beszélgetek, beszélgetek az illetővel.
Üres beszélgetés, semmit sem értek,
És mégis beszélek.

Szép szavakat hallok, de mit ér?
Kettőt se lépek, megváltozik a vélemény.
Mégváltozik a vélemény, nem tudod elhinni,
Mikor mástól fogod hallani.

S akkor e gondolat bánt: átverték!
A hazug szavak rettenet rosszul estek.
A amit ilyenkor érzel, rosszabb,
Mint amikor sebekedtől vérzel.

És ha még egyszer találkozol velem,
A szemedbe hazudja bele.
És még egyszer mondja, újra meg újra,
S te ülsz bánatosan a sarokba bújva.

Gondolod: el kéne tűnni észrevétlenül!
S arcodon egy könnycsepp legördül.
El kéne észrevétlenül tűnni,
Többé ne hazudjon senki.

El kéne tűnni, hogy ne bántson senki,
De ezt nem tudod, nem lehet megtenni,
Akárhogy próbálsz, nem lehet eltűnni,
S ebbe bele kell törődni!

Topolcsik Imréné Kőszívek karácsonya

Itt vagyok anyám!
hiszen nem ismered meg?
Amikor átkozva megvertél,
nem emlékszel már?
Haragod eltűzesedet.
Anyám, nyiss ajtót előttem,
karácsony közeleg,
én is itt lehessenek &
Szent estén köztetek.
Néhány indulat szó,
nekem az is elég.
Csak válaszolj anyám,
meddig maradhatnék.
Félek! Lábaim remegnek.
Anyám hallgatag
mint egy fagyos folyó.
Keblemben a szívem oly ne-
héz,
mint egy ólom golyó.
Torkomba tűz égett,
nyár villáma villog.
Anyám nem érez fiának,
végleg kitagadott ...

Topolcsik Imréné Boldog karácsonyt

Savanyú szél falhoz dőlve
szomoprúan néz előre
várja a tél jövetelét
a hópolyhek érkezését.

Haragszik a hó a szélre
ha kell szembe is száll vele.
No de a szél csake rósebb
szétfújja a hópolyheket.

Nap az égről leselkedik
szólt a szélnek, segíthetek?
A felhőket szétzavarom
hópolyheket elolvasztom.

Emlékszel még múlt időkre?
gondoljuk meg jó előre
Égből hulltak a hópolyhek
lenn emberek éenkeltek.

A karácsony fehéren szép
csendben szállnak a hópihék
Isten küldi földre szállnak
Boldog karácsonyt kívánnak!

Dávid Alexandra Hegyi lecke

Ugráltam a hegyen
mindenféle szinten.
Új emlékem legyen
egy magas hegyen.

Fiatal és pajkos,
szeleburdi, hangos.
De a végén, sajnos,
póru jár a bajnok.

Elfogyott a szikla,
elszakadt az inda.
zuhanok a mélybe,
Az élettengerébe.

Dávid Alexandra Falum

Itt születtem én, ezen a vidéken,
Szívem csücskében, a Kárpát-medencében.

Hol a hegyek egymásba érnek,
S a patak alattuk lépdél.

Kis ösvényen haladva,
Eljutok csendes falumba.

Templom tornya már messziről látszik,
Hívogatja a falu lakóit.

Tekervényes kis utcákon,
Ismerős arcok, házak, udvarok.

Köszönnek rám az emberek,
Kik ismernek és szeretnek.

És a falu határából széjjel nézve,
Elém tárul a Börzsöny, Cserhát, Naszály képe.

Makkai Máté A remény

Romlásnak indultunk mi magyarok,
És már nem ehetünk egy falatot.
Nem hallgatunk az ösztönünkre,
Mi lett belőlünk, talán nem örökre!

Milyenek voltunk régen?
Erősek, bagyok, bármire készen.
Megszereztünk mindent, ami kellett,
Most meg szenved e nemzet.

Vér folyik a bárdon,
Törökök a várfalon.
A becsületünk és a hűségünk,
Mi most segíthet nekünk.

**Minden Kedves
Olvasónknak
szeretetteljes
karácsonyt
és boldog
új esztendőt
kívánunk!**

Tolmácsi KISBÍRÓ

Tolmács Községi Önkormányzat lapja.
Megjelenik negyedévenként. A lap ingyenes.
Kiadja a Községi Polgármesteri Hivatal, 2657 Tol-
mács, Sport út 1. Telefon: 35/550-157.
E-mail: tolmacs@wnet.hu Szerkeszti a szerkesztő
bizottság. Felelős kiadó: Hajnis Ferenc
polgármester. Kiadványterv és tipográfia Girasek
Károly munkája. Nyomdai munkák: Green-Druck
nyomdaipari Bt, Rétság. Felelős vezető: Pál György